

PATRYCJA NOWAK

ZMIANA

PANI/GRUPY/PRZEDSZKOLA

**JAK PRZYGOTOWAĆ
NA TO PRZEDSZKOLAKA?**

© Patrycja Nowak

© przedszkojak.pl

Kraków 2023

ISBN 978-83-960516-7-7

kontakt@przedszkojak.pl

Dystrybucja: www.przedszkojak.pl/sklep

Treści zawarte w e-booku "*Zmiana pani, grupy/grupy/placówki. Jak przygotować na to przedszkolaka?*" są chronione prawami autorskimi. Oznacza to, że możesz je przeglądać i odtwarzać wyłącznie do własnego użytku. Nie kopiuj proszę tego e-booka i nie rozpowszechniaj w nielegalny sposób.

Jeśli chcesz się podzielić fragmentem w *social mediach*
- zawsze podpisz źródło i oznacz [@przedszkojak](https://www.instagram.com/przedszkojak).

W ten sposób szanujesz i doceniasz moją pracę.

1. Wstęp	3
2. O autorce	4
3. Kilka uniwersalnych zasad na start	5
4. Zmiana nauczyciela/ wychowawcy	6
5. Zmiana grupy w żłobku/ przedszkolu	9
6. Zmiana grupy lub łączenie podczas dyżurów	10
7. Zmiana żłobka/ przedszkola na inną placówkę	11
8. Zmiana żłobka na przedszkole	12
9. Jak przeprowadzić pożegnanie?	14
10. Kalendarz obrazkowy	17
11. Podsumowanie	21
12. Potrzebujesz więcej wskazówek?	22

WSTĘP

Zmiana Pani, zmiana grupy lub zmiana placówki jest dla maluchów ogromnym przeżyciem, nierzadko trudnym i wymagającym wsparcia ze strony dorosłych. Jak można pomóc dziecku przyjąć tę zmianę?

Spróbuj spojrzeć na zmianę oczami dziecka

Nawet jeśli wydaje Ci się, że zmiana, która ma nastąpić z początkiem nowego roku szkolnego jest błahą, wręcz kosmetyczną (na przykład zmienia się jedna z trzech pracujących w grupie Pań), weź pod uwagę to, że **dla Twojego dziecka może to być koniec świata i prawdziwy dramat**. Nie licz na to, że dziecko tego nie zauważy, że przyjmie to do wiadomości i pogodzi się z tym bez większych emocji. Jeśli tak będzie – przyjrzyj się temu, czy aby na pewno tych emocji związanych ze zmianą gdzieś w sobie nie tłumisz.

Ważne, żebyś uważnie obserwowała swoje dziecko i podejmowała rozmowę na ten temat – odpowiednio dostosowaną do jego wieku i możliwości.

Dodatkowo znajdziesz tutaj strategie i zadania, jakie leżą po stronie nauczyciela lub placówki. Dlaczego? Warto rozmawiać z kadrą i podsuwać im pomysły na to, by Twoje dziecko było jak najlepiej zaopiekowane w tej sytuacji.

O AUTORCE

Nazywam się Patrycja Nowak. Jestem pedagogką, nauczycielką wychowania przedszkolnego i autorką przestrzeni w sieci dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym przedszkojak.pl. Przez kilka lat pracowałam z dziećmi w jednym z krakowskich przedszkoli. Dzięki zawodowym doświadczeniom wiem dokładnie z czym mierzą się maluchy i ich rodzice przy okazji zmian zachodzących w ich edukacji przedszkolnej. Zmiana wychowawcy, zmiana grupy czy zmiana placówki (żłobka lub przedszkola) wymaga odpowiedniego zrozumienia i wsparcia. W tym e-booku znajdziesz wskazówki co robić, by ułatwić Wam ten proces.

Miłej lektury!

KILKA UNIWERSALNYCH ZASAD NA START:

- **mów prawdę**, nie próbuj ukrywać tego przed dzieckiem - im wcześniej zaczniecie się z tym oswajać, tym lepiej!
- dostosuj język do możliwości dziecka, **mów wprost** i jasno odpowiadaj na jego pytania,
- odnieś tę sytuację do **historii z książeczki** lub bajki, by maluch mógł przyjąć, że czasem tak się dzieje,
- otwarcie **mów o emocjach** towarzyszących takim zmianom, przywołaj własne doświadczenia z dzieciństwa (być może pamiętasz swoje emocje, które towarzyszyły Ci podczas rozpoczynania edukacji przedszkolnej albo poznawania nowych kolegów i koleżanek w grupie/klasie szkolnej),
- **pozwól dziecku przeżywać** to tak, jak potrafi, z uwzględnieniem i zrozumieniem wszystkich jego stanów emocjonalnych,
- **zadbaj o pożegnanie** z miejscem/osobami, z którymi się rozstajecie - więcej na stronie 14,
- **zapewnij, że jesteś** i będziesz wraz z dzieckiem w tej zmianie i pomożesz mu kiedy będzie tego potrzebować,
- **daj mu konkretne strategie** - powiedz i zaprezentuj z jakich strategii może korzystać, kiedy będzie mu w tej zmianie źle, nieswojo i obco.

Zmiana nauczyciela / wychowawcy

Z tego co wiem, większość przedszkoli i żłobków dba o to, żeby dzieci, które tworzą grupę miały przypisane swoje Panie/Ciocie i z nimi spędziły wszystkie lata na danym etapie edukacji. To oznacza, że wychowawcy obejmujący nowopowstałą grupę maluszków prowadzą ją aż do momentu, kiedy będą opuszczać żłobek/przedszkole. Takie rozwiązanie przyczynia się do tego, że między dziećmi a nauczycielami powstaje więź, nawiązuje się głębsza relacja.

Niestety, nie zawsze ta ciągłość pracy nauczyciela w grupie jest możliwa - często wiąże się to z sytuacjami losowymi bądź odgórnymi decyzjami. Bywa, że nauczyciel musi udać się na zwolnienie lekarskie/ urlop macierzyński/ urlop roczny lub po prostu zmienia grupę, którą prowadzi albo zupełnie zmienia miejsce pracy. Wtedy przedszkolaki mogą mierzyć się z dwoma rodzajami trudności – żalem i tęsknotą za dobrze znaną Panią, a także zestawem obaw i niepewności związanych z jej następczynią. Jak wesprzeć dziecko w takiej sytuacji?

Zmiana nauczyciela / wychowawcy

Co może zrobić rodzic?

- rozpocząć rozmowę na ten temat pytając o uczucia dziecka, na przykład:

„Jest Ci smutno, że Pani Uli już nie będzie w żłobku/przedszkolu?”

- wyjaśnić sytuację, mówiąc dziecku prawdę, na przykład:

„Pani Ula niedługo urodzi dzidziusia i musi zostać z nim w domu, aż trochę podrośnie, dlatego do Waszej grupy przyjdzie nowa Pani”

- pozwolić dziecku odczuwać trudne emocje

„Rozumiem, że będziesz tęsknić za Panią Ulą, bo bardzo ją lubiłeś. Masz prawo być smutny, a nawet zły o to, że jej nie będzie.”

- zapewnić, że z nową Panią też będzie można się zaprzyjaźnić.

Zmiana nauczyciela / wychowawcy

Co może zrobić odchodzący nauczyciel?

- nauczyciel powinien w pierwszej kolejności poinformować rodziców o swoim odejściu i podać do wiadomości realny powód, żeby mogli poinformować o tym dzieci,
- wytłumaczyć sytuację dzieciom i powiedzieć z czym wiąże się ta zmiana,
- zapewnić dzieci, że nowa Pani będzie się nimi opiekować najlepiej jak potrafi (a jeśli się znają, opowiedzieć o niej),
- jeśli to możliwe, odwiedzić swoją grupę w najbliższym roku szkolnym i zapewnić o tym, że będzie o nich pamiętać.

Co może zrobić następca nauczyciela?

- nowy nauczyciel powinien (jeśli to możliwe) towarzyszyć grupie przez kilka ostatnich dni pracy poprzedniej osoby, poznać wypracowane dotąd zasady, rytuały, dać poznać się dzieciom i spróbować nawiązać pierwsze relacje,
- dobrze, jeśli utrzymuje kontakt z poprzednią Panią i przekazuje informacje i pozdrowienia.

Zmiana grupy w żłobku/przedszkolu

Zdarza się, że dyrektor jest zmuszony wprowadzić zmiany w składzie grupy żłobkowej czy przedszkolnej. Zwykle podyktowane jest to wiekiem dziecka (przykładowo jeśli kilku trzylatków trafiło do grupy czterolatków w poprzednim roku, a teraz pojawia się możliwość, żeby uczęszczały do grupy z dziećmi z tego samego rocznika, przenosi się je do młodszej grupy).

Nawet jeśli nasz malec trafi do nowej grupy wraz z kilkoma znanymi sobie dziećmi, może czuć się nieswojo nie znając większości chłopców i dziewczynek i tęsknić za swoimi dotychczasowymi kolegami. Jak mu pomóc?

Co może zrobić rodzic?

- porozmawiać z dzieckiem o jego uczuciach, na przykład: „Rozumiem, że jesteś zły, że musisz zmienić grupę.”,
- zapewnić o tym, że pozna nowych fajnych kolegów i koleżanki,
- uświadomić, że może utrzymywać kontakt z dawnymi kolegami, np. będą się widywać na przedszkolnym placu zabaw.

Zmiana grupy w żłobku/przedszkolu

Co może zrobić żłobek/przedszkole?

- nie przenosić jednego dziecka, ale zadbać o to, żeby zmiana dotyczyła przynajmniej dwojga dzieci, które się znają,
- uprzedzić odpowiednio wcześniej rodziców i zapytać ich o zdanie na ten temat,
- zapewnić dzieciom możliwość spotykania się na tzw. „zbiorówce” lub w innych okolicznościach.

Zmiana grupy lub łączenie grup podczas dyżurów

Bywa, że zmiany są chwilowe - następują o konkretnej porze dnia (późne popołudnie) albo dotyczą na przykład wakacji.

W takiej sytuacji postępujemy bardzo podobnie - wyjaśniając dziecku dlaczego tak jest. Warto też zadbać o budowanie relacji z innymi nauczycielami, którzy pracują w żłobku/przedszkolu, by nie byli oni obcy dla dziecka.

Zmiana żłobka/przedszkola na inną placówkę

Czasem w związku z niezadowoleniem z funkcjonowania wybranej placówki, przeprowadzką lub innymi okolicznościami rodzic jest zmuszony przenieść dziecko do innego żłobka/przedszkola.

Taka zmiana jest zdecydowanie największa, bo wiąże się nie tylko ze zmianą grupy, zmianą Pań, ale też zmianą budynku. Dziecko trafia więc do zupełnie nowej przestrzeni, do której niezależnie od swojego wieku i etapu edukacji będzie musiał się na nowo adaptować. O czym w takiej sytuacji należy pamiętać?

Co może zrobić rodzic?

- udać się w nowe miejsce wraz z dzieckiem dużo wcześniej i oswajać je z myślą o zmianie,
- dużo rozmawiać o tym, co je czeka, starać się podkreślać pozytywne aspekty takiej zmiany,
- znaleźć elementy wspólne dla obu placówek i nakreślić je dziecku ("W nowym przedszkolu też będzie...").

Zmiana żłobka/przedszkola na inną placówkę

Co może zrobić żłobek/przedszkole?

- zadbać o pozytywne przyjęcie nowej osoby do grupy i wprowadzenie jej w obowiązujące zasady,
- mieć świadomość, że maluch potrzebuje wsparcia w adaptacji i mu je zapewnić,
- być w stałym kontakcie z rodzicami i wesprzeć ich w adaptacji do nowego miejsca,
- w razie potrzeby zapewnić pomoc psychologiczną.

Zmiana żłobka na przedszkole

Największą z opisywanych dzisiaj zmian jest dla dziecka zakończenie pobytu w żłobku i rozpoczynanie edukacji przedszkolnej. Nowe Panie, nowe dzieci, nowe miejsce oraz nowe zasady i wymagania. Nie ma się co dziwić, że niektórym dzieciom bardzo trudno jest się do tych zmian dostosować.

Funkcjonowanie w żłobku i w najmłodszej grupie przedszkolnej ma jednak wiele podobieństw i to pozwala dzieciom na szybsze oswojenie się z nową sytuacją. Jakie działania mogą przygotować maluszka na taką zmianę?

Zmiana żłobka na przedszkole

Co może zrobić rodzic?

- powiedzieć, że wszystkie dzieci, które chodzą do żłobka przechodzą ten etap, kiedy są wystarczająco duże,
- opowiadać o tym jak funkcjonuje przedszkole i czym się różni od żłobka,
- przybliżyć dziecku jak wygląda dzień w przedszkolu (na przykład z wykorzystaniem kart obrazkowych),
- zapewnić dziecku obecność przedmiotu, który towarzyszył mu w żłobku (ulubiona zabawka lub kocyk), co wpłynie na jego poczucie bezpieczeństwa,
- jeśli to możliwe, wybrać przedszkole, do którego trafi część dzieci ze żłobka, by maluch kojarzył niektóre twarze,
- zadbać o mądrą adaptację w nowym miejscu i jej wszystkie aspekty.

PRZEWODNIK

dostępny na stronie
przedszkojak.pl/sklep

Jak przeprowadzić pożegnanie?

Nie ma jednej właściwej odpowiedzi na to pytanie. Dużo zależy od tego jaka zmiana Was dotyczy i jak mocno dziecko będzie ją przeżywać.

Warto jednak **zadbać o choć symboliczne pożegnanie** z miejscem lub osobami, z którymi widzi się po raz ostatni. Choćby po to, by maluch przyjął i poczuł, że to ostatni dzień.

Co to może być?

- drobiazg dla każdego dziecka z grupy,
- upominek dla nauczyciela (laurka, wspólne zdjęcie, jakiś drobiazg),
- poczęstunek dla całej grupy, podczas którego dzieci będą celebrować pożegnanie,
- wykonanie ostatniego zdjęcia, które będzie przypominać dziecku o tym miejscu,
- wspólna wyjątkowa zabawa (np. z balonami).

Czy należy robić przerwę między pobytem w placówkach?

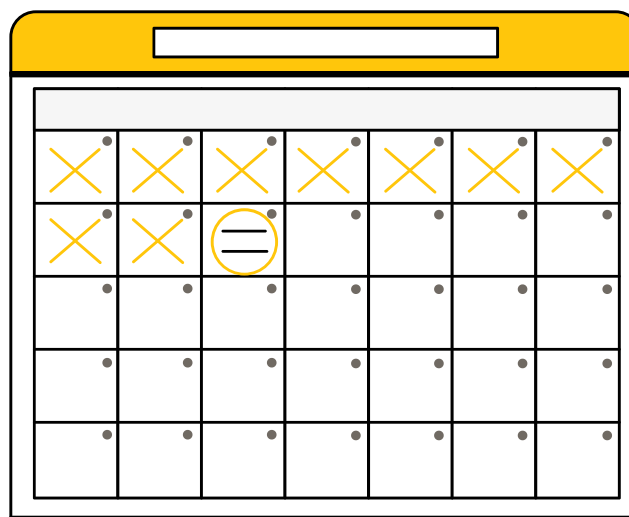
Często dostaję takie pytania od rodziców, przed którymi zmiana placówki. Czy warto dać dziecku oddech między jedną placówką a drugą? Czy może powinien mieć ciągłość i po ostatnim dniu w żłobku ruszyć pewnie do przedszkola?

Trudno powiedzieć! Jeśli Twoje dziecko mocno przeżywa zmiany generalnie i obawiasz się, że tutaj też może potrzebować dłuższego oswojenia, a macie taką możliwość - warto zrobić przerwę. Właśnie po to, by w trakcie przerwy mieć więcej przestrzeni i czasu, by budować relację z nowym miejscem / nową panią.

Oczywiście nie zawsze się to udaje - nie zawsze możemy sobie pozwolić na takie rozwiązanie. Sprawdzajmy co możemy zrobić w danej sytuacji, by pomóc maluchowi z tą zmianą.

Jeśli jednak ostatni dzień w jednym miejscu i pierwszy w nowym będą blisko siebie - przygotujmy kalendarz i zaznaczmy te dni, odliczając z dzieckiem i kontrolując ile jeszcze. To pozwoli maluchowi poczuć się pewniej w tej sytuacji i zmierzyć się z myślą o zmianie.

Taki kalendarz to świetne narzędzie, by uświadomić maluchowi upływ czasu. Pamiętaj, by wisiął on w widocznym miejscu na wysokości dziecka, a maluch mógł sam odliczać dni, odkreślać te, które minęły.

KALENDARZ OBRAZKOWY

Dzieci w wieku przedszkolnym mają duże trudności z pojęciem czasu. Nie rozumieją kiedy będzie "jutro", "pojutrze", trudno im jest planować, a jeszcze trudniej oczekiwać na dzień, który ma nadejść.

Świetnym narzędziem, które pozwoli nam wyjaśnić maluchowi kiedy coś się wydarzy, a dziecku kontrolować to ile dni jeszcze zostało jest **prosty kalendarz obrazkowy!** Dla starszaka może on być po prostu kartką w kalendarzu, ale dla malucha lepiej sprawdzi się kalendarz dzień-noc-dzień.

KIEDY MOŻESZ GO ZASTOSOWAĆ?

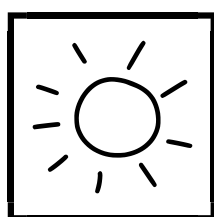
- kiedy zbliża się pierwszy dzień w przedszkolu,
- kiedy zbliża się dzień urodzin,
- kiedy zbliża się dzień wyjazdu/wycieczki,
- kiedy dziecko wyjeżdża/zostaje pod opieką kogoś innego i potrzebuje wiedzieć, kiedy po nie wrócimy,
- kiedy zbliża się dzień, na który maluch bardzo czeka,
- kiedy trudno maluchowi zrozumieć weekendy.

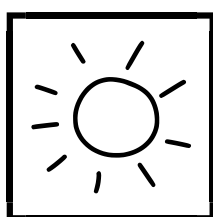
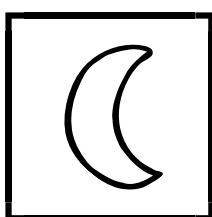
INSTRUKCJA

JAK GO PRZYGOTOWAĆ?

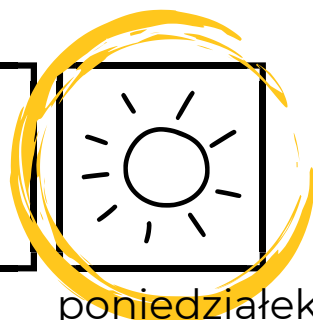
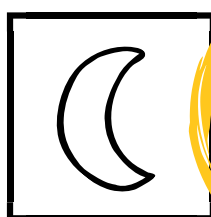
1. **Przygotuj kartkę i flamastry/kredki.** Zaproś malucha do wspólnego przygotowania kalendarza - to sprawi, że chętniej będzie go wykorzystywać.
2. **Narysujcie naprzemiennie symbol słońca i księżyca.** Możesz też wydrukować elementy, które znajdziesz na następnej stronie. Elementów ma być tyle, ile dni i nocy, które mają upłynąć do dnia, na który czekamy. Możecie dopisać nazwy dni tygodnia.
3. Przy ostatnim symbolu słońca **dorysujcie symbol oznaczający ten dzień** (oznaczcie pętlą, dorysujcie domek, przedszkole, samochód, postaci rodziców).

sobota

niedziela

poniedziałek

JAK GO UŻYWAĆ?

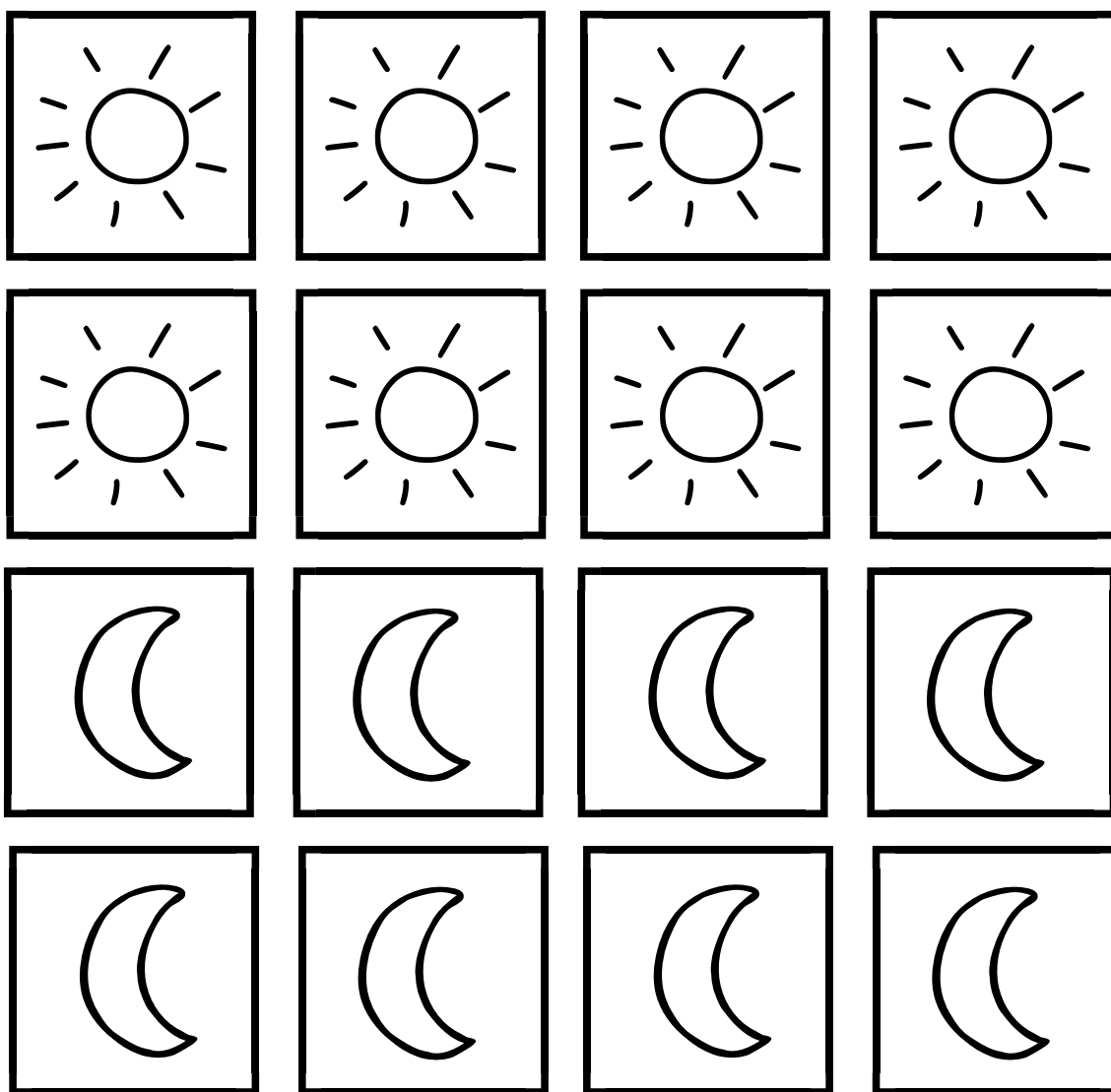
1. **Zawieście kalendarz** w widocznym, dostępnym dla malucha miejscu (jeśli dziecko wyjeżdża, niech weźmie kalendarz ze sobą).
2. **Codziennie** o poranku i wieczorem przed zaśnięciem **przypomnijcie dziecku, by oznaczyło aktualny symbol.**
Jak to zrobić?
 - a. przesuwając drewnianą klamerkę i przypinając ją przy odpowiednim symbolu,
 - b. przesuwając okienko z karteczki elektrostatycznej,
 - c. przesuwając strzałkę wyciętą z karteczki samoprzylepnej,
 - d. skreślając symbole dni i nocy, które minęły.
3. **Celebrujcie** dzień, na który czekało dziecko!

CO DAJE TAKI KALENDARZ?

- naukę następstwa czasu,
- poczucie bezpieczeństwa,
- poczucie kontroli i sprawczości,
- mniej pytań "kiedy?" i "za ile dni?".

ELEMENTY DO DRUKU

Podsumowanie

Większość z nas, dorosłych nie lubi zmian. Zmiana pracy czy miejsca zamieszkania zwykle wiąże się z dużym stresem, koniecznością dostosowania do nowych warunków, poznania nowych osób czy przyzwyczajenia do nieznanego miasta i jego miejskiej komunikacji. Nic więc dziwnego, że tak jak trudno jest nam, dorosłym, z taką zmianą się oswoić, tak dla dziecka, które nie ma dotąd takich doświadczeń i nie posiada jeszcze wypracowanych mechanizmów, taka zmiana może być ogromnym problemem.

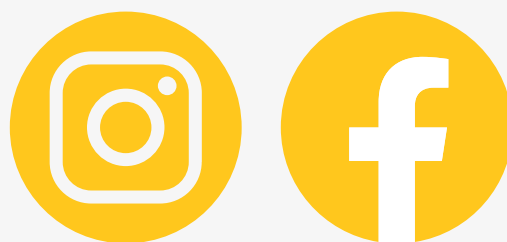
Mam nadzieję, że opisane przeze mnie działania sprawią, że będziecie potrafili wesprzeć swojego przedszkolaka w tej nowej dla niego sytuacji. Pozwolą nie tylko dobrze zadbać o poczucie bezpieczeństwa dziecka, ale też dadzą Ci konkretne narzędzia (zachowania i zwroty), dzięki którym sam jako rodzic poczujesz się pewniej i pozbędziesz się wielu własnych obaw.

Trzymam za Was kciuki!

POTRZEBUJESZ WIĘCEJ WSKAZÓWEK?

Obserwuj socialmedia @przedszkolak,
gdzie systematycznie pojawiają się grafiki,
posty i lajwy Q&A.

Dziękuję!

Dziękuję Ci za to, że chcesz
lepiej wspierać swoje dziecko!

Patrycja Nowak